

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	Економіка і фінанси підприємства
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	Фахова передвища освіта
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки 07 Управління та адміністрування
Спеціальність	051 Економіка 075 Маркетинг 071 Облік і оподаткування 072 072 Фінанси, банківська справа та страхування 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітня програма	Економіка Маркетинг Облік і оподаткування Фінанси, банківська справа та страхування Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Семестр	4 семестр (9 кл), 2 семестр (11 кл)
Курс	2 курс (9 кл), 1 курс (11 кл)
Анотація курсу	Навчальна дисципліна спрямована на формування у фахівців сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують, засвоєння комплексу знань про виробництво та його організацію.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:1919/m72/course/view.php?id=377
Мова викладання	українська
Лектор курсу	викладач I категорії Долока Людмила Вікторівна канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: ludmila.doloka@gmail.com Messenger: https://www.facebook.com/DolokaLudmila
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	<i>Економіка:</i> http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop_e.pdf <i>Маркетинг:</i> http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop_m.pdf <i>Облік і оподаткування:</i> http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop_o.pdf <i>Фінанси, банківська справа та страхування:</i> http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop_f.pdf <i>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність:</i> http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop_p.pdf

<p>Перелік загальних компетентностей (ЗК)</p>	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>
<p>Перелік спеціальних компетентностей (СК)</p>	<p>Здатність ідентифікувати інформацію та усвідомлювати проблеми предметної області, базові засади функціонування сучасної економіки. Здатність на основі типової методики і знань, розраховувати економічні і соціально-економічні показники господарюючих суб'єктів. Здатність враховувати основні закономірності й сучасні досягнення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. Здатність системно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної та світової фінансових систем та їх структури. Розуміння принципів організації фінансових відносин в різних сферах фінансової системи. Здатність виконувати контрольні функції у спеціалізованому контексті. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування. Здатність досліджувати фінансово-економічні процеси та господарські операції. Здатність розкривати тенденції і пропорції господарського розвитку з визначенням невикористаних господарських резервів. Здатність оцінювати результати господарської діяльності підприємств на основі знань сучасних методик аналізу. Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, приймати рішення відповідно до чинного законодавства. Здатність розкривати тенденції і пропорції господарського розвитку з визначенням невикористаних господарських резервів.</p>
<p>Перелік програмних результатів навчання</p>	<p>Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для вирішення практичних ситуацій. Проявляти ініціативу та підприємливість щодо розвитку підприємства (підрозділу). Володіти економічною термінологією, оперувати категоріями,</p>

поняттями предметної області соціально-економічних систем різного рівня.

Демонструвати вміння розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.

Демонструвати вміння аналізувати результати діяльності суб'єктів господарювання для визначення напрямів їх удосконалення.

Вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємства (підрозділу).

Демонструвати вміння розробки та виконання управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємств (підрозділів).

Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для проведення аналітичних досліджень, підготовки та представлення звітів.

Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності в професійних цілях.

Уміти виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Застосовувати отримані навички з основ обліку, оподаткування та страхування в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

Визначати основні показники діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур для забезпечення їх ефективності.

Аналізувати ринкові явища та процеси на основі застосування теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

Досліджувати поведінку ринкових суб'єктів в маркетинговому середовищі.

Визначати показники результативності маркетингової діяльності ринкових суб'єктів та їх взаємозв'язки.

Проявляти ініціативу та підприємливість для досягнення професійних цілей.

Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

Проводити пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

Виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування у спеціалізованому контексті.

Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети.

Демонструвати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень особистого професійного розвитку.

	<p>Аналізувати та узагальнювати результати діяльності підприємства. Обґрунтовувати управлінські рішення, надавати об'єктивну оцінку їх прийняття, визначати результати діяльності підприємства.</p> <p>Визначати місце предметної області в загальній системі знань і розуміти значення облікової, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері економічної відповідальності підприємств.</p> <p>Визначати та аналізувати основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення внутрішніх резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.</p> <p>Аналізувати та узагальнювати результати діяльності підприємства. Обґрунтовувати управлінські рішення, надавати об'єктивну оцінку їх прийняття, визначати результати діяльності підприємства.</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	<p>Спеціальності: <i>051 Економіка</i> <i>075 Маркетинг</i> <i>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</i></p> <p>Загальна кількість годин – 150 Кількість кредитів – 5 Кількість лекційних годин – 24 Кількість практичних занять – 27 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 99 Форма підсумкового контролю – залік</p> <p>Спеціальності: <i>072 Фінанси, банківська справа та страхування</i> <i>071 Облік і оподаткування</i></p> <p>Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4 Кількість лекційних годин – 34 Кількість практичних занять – 34 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 69 Форма підсумкового контролю - залік</p>
Методи навчання	<p>Словесні методи (лекція, пояснення, дискусія, бесіда); наочні методи (презентація, ілюстрація, проведення самостійних спостережень); практичні методи (розв'язування задач, тестів та ін.); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, підготовка есе, доповіді тощо); методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності (формування пізнавальних інтересів студента, навмисна помилка); метод проблемного викладання (монологічного викладу, міркування, діалогічний метод викладу); інтерактивні методи кооперованого та колективно-групового навчання (робота в групах, робота в парах, мозковий штурм); кейс-метод (вирішення ситуацій, проблемних завдань); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані).</p>
Зміст дисципліни	
Тема 1. Підприємство в сучасній системі господарювання	<p>Поняття, характерні риси підприємства, основні види його діяльності. Нормативно-правові основи функціонування підприємств. Види підприємств, їх характеристика. Зміст</p>

	підприємницької діяльності та основні форми здійснення.. Процес управління підприємствами.
Тема 2. Трудові ресурси підприємства	Поняття персоналу, його класифікація та характеристика за професійно-кваліфікаційною ознакою. Визначення чисельності окремих категорій працівників на підприємстві. Показники руху персоналу. Продуктивність праці персоналу: сутність, методи визначення та чинники зростання. Мотивація праці, її зміст, види і методи підвищення вмотивованості праці. Система організації оплати праці на підприємстві.
Тема 3. Основні засоби та оборотні кошти підприємства	Загальна характеристика капіталу і основних засобів, їх склад і структура. Амортизація і знос основних засобів. Показники ефективності використання основних засобів. Поняття, склад і структура оборотних коштів підприємства, джерела їх формування. Особливості нормування оборотних коштів на підприємстві. Оцінка ефективності використання оборотних коштів та напрямки підвищення ефективності їх використання.
Тема 4. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства	Поняття інвестиційних ресурсів, їх види та джерела формування. Поняття інвестиційних проектів, оцінка їх ефективності. Зміст, види і напрямки інноваційної діяльності. Особливості державного регулювання інноваційної діяльності.
Тема 5. Організація виробництва та його обслуговування	Виробничий процес і принципи його організації. Типи та методи організації виробництва. Виробнича потужність підприємства, її види. Сутність і види продукції. Показники та методи оцінювання якості продукції. Конкурентоспроможність продукції.
Тема 6. Витрати підприємства	Поняття витрат, їх класифікація. Собівартість продукції та її структура. Методи калькулювання. Поняття, значення та види цін. Структура роздрібної ціни.
Тема 7. Результативність діяльності підприємства	Поняття доходу, його значення. Види доходів. Порядок формування прибутку підприємства. Класифікація видів прибутку. Рентабельність підприємства. Основні напрямки підвищення ефективності діяльності підприємства в ринковому середовищі.
Тема 8. Основи фінансів підприємства	Сутність фінансів підприємства. Фінансові ресурси підприємства. Організація фінансової роботи на підприємстві.
Тема 9. Грошові розрахунки та грошові надходження підприємств	Сутність грошового обороту та системи грошових розрахунків на підприємстві. Способи і форми безготівкових розрахунків і платіжні документи. Види банківських рахунків і порядок їх відкриття. Види грошових надходжень.
Тема 10. Оподаткування підприємства	Економічна суть і функції податку. Принципи оподаткування. Класифікація податків. Прямі податки. Непрямі податки. Сплата акцизного збору. Митні платежі. Місцеві податки й збори.
Тема 11. Кредитування підприємств	Основи кредитування підприємств. Банківське кредитування підприємств. Небанківське кредитування підприємств. Комерційне кредитування. Лізингове кредитування.
Тема 12. Оцінка фінансового стану підприємства	Суть, необхідність та завдання оцінки фінансового стану підприємства. Аналіз активів підприємства та джерел їх утворення (пасивів). Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз ділової активності підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
Тема 13. Фінансова санація та банкрутство підприємства	Економічна безпека підприємства. Реструктуризація та санація (фінансове оздоровлення) підприємства. Банкрутство та ліквідація підприємства. Порядок оголошення підприємства банкрутом.

Політика дисципліни

Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.

Система оцінювання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі заліку або іспиту, відповідно до графіку навчального процесу.

Підсумкова оцінка за умови заліку виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю. Підсумкова оцінка за умови іспиту виставляється як загальна сума балів набраних за результатами поточного (70%) та підсумкового контролю.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мак кількість балів
Опитування та виконання завдань на семінарських заняттях (4 теми)	20
Самостійні роботи (3 с.р.)	15
Тестування (3 теми)	15
Модульні контрольні роботи (2 к.р.)	20
Захист розрахункової роботи	20
Реферат	10
Разом	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств: навчальний посібник Вид. 2-ге вид., розшир. та доповн. Полтава: РВ ПДАА, 2018. 350 с.
2. Бердар М. М. Фінанси підприємства: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.

3. Бердинець М. Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємства: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 370 с.
4. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 488 с.
5. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 620 с.
6. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник. Вид. 2-ге. Київ: ЦУЛ, 2019. 728 с.
7. Непочатенко О.О. Фінанси підприємства: Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 504 с.
8. Фінанси підприємств: підручник / О. Б. Курило, Л. П. Бондаренко, О. І Вівчар, О. М. Чубка. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
9. Яркіна Н.М. Економіка підприємства: навч. посіб. Вид. 2-ге перероб. і допов. Київ: Ліра-К, 2020. 596 с.
10. Шарко М.В. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2014. 436 с.
11. J. Chris Leachthe, Ronald W. Melicherthe Entrepreneurial finance. Fourth edition. The University of Colorado at Boulder. 692 p. URL: https://feb.unhas.ac.id/mm/wp-content/uploads/2020/11/J-Chris_Leach_Ronald_W._Melicher_Entrepreneurial-Finance.pdf
12. Business Economics and Accounting. Introduction to Business Economics CHAPTER 1. 218 p. Indian Institute of Materials Management. URL: <https://iimm.org/wp-content/uploads/2019/05/IIMM-BECSR-Binder-Final.pdf>